

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Aktualitások a mezőgazdaságban - a húsmarha szemszögéből

Dr. Feldman Zsolt

agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkár
Földművelésügyi Minisztérium

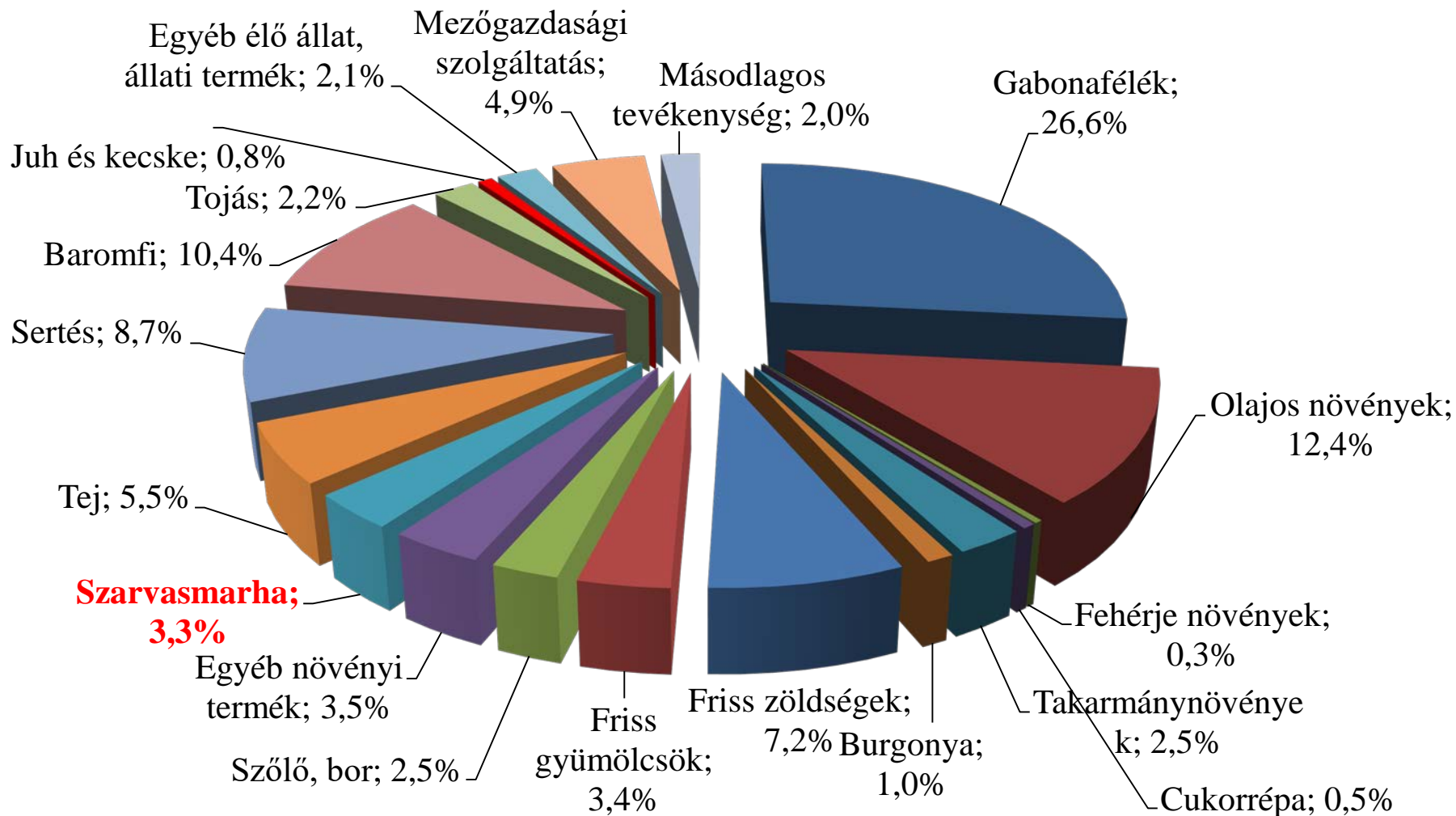
Magyar Charolais Tenyésztők Egyesülete
Regionális szakmai nap

Hajmás

2017. október 17.

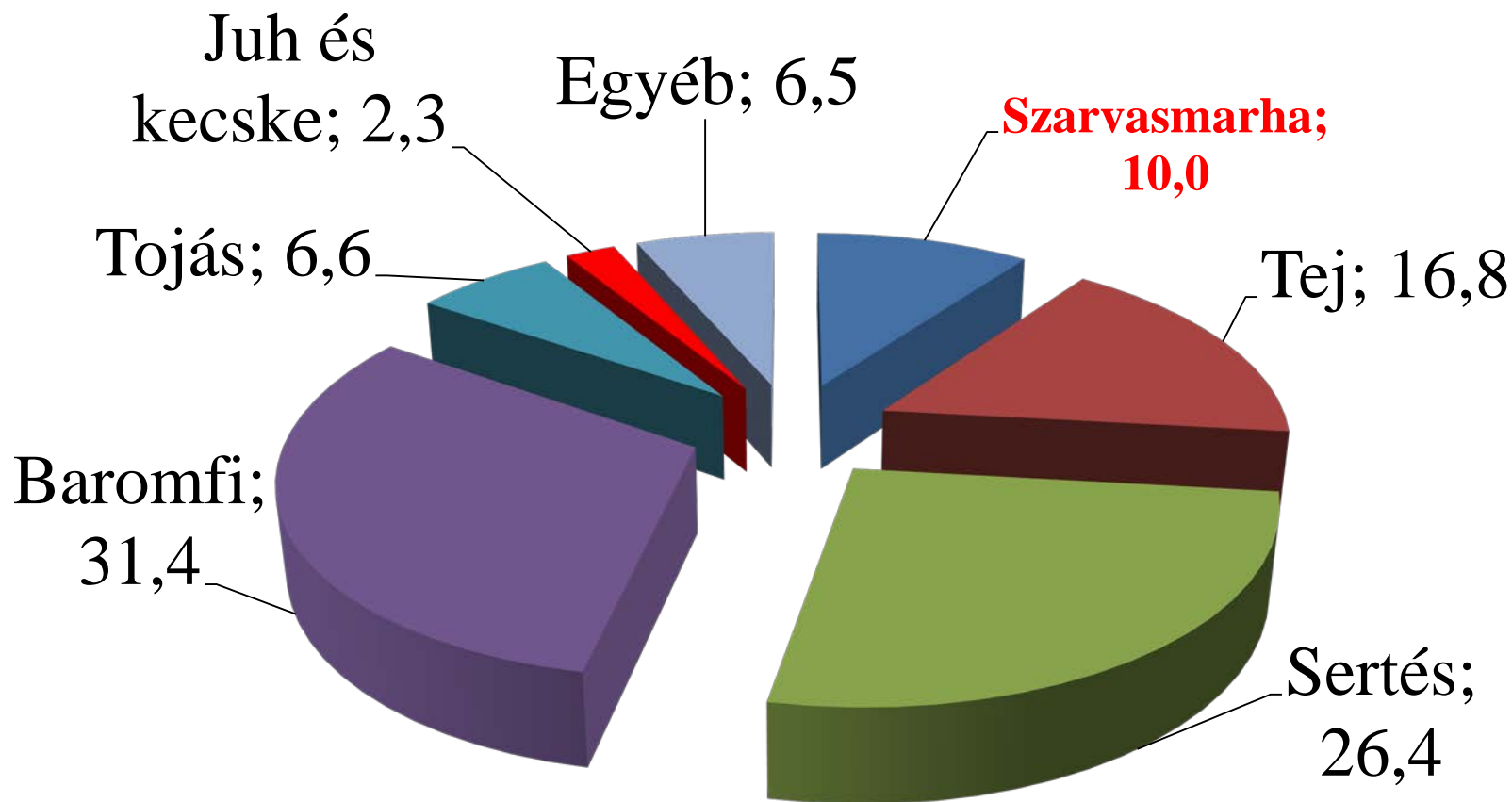

Mezőgazdasági termelés szerkezete 2016-ban

Az állattenyésztés kibocsátásának szerkezete 2016-ban

A szarvasmarha ágazat jelenlegi helyzete

A szarvasmarha ágazat piaci helyzete az EU-ban I.

- **Az EU teljes szarvasmarha állománya 2017 júniusában 72.530.000 darab volt.** Az élőállatok száma az EU-ban 2017/2016 időszakot tekintve -0,4%-kal csökkent (NL, RO, IT, DE és DK tagállamokban). Magyarországon 2017-ben a 2016 évinél 3%-kal több, összesen 864 000 szarvasmarha volt.*
- **2017 szeptemberében a marhahús 383,10 Euro/100 kg-os referencia átlagára +6 %-kal volt magasabb a tavalyinál.** Az össztermelés enyhén (-0,2 %-kal) csökkent a 2017/2016-os azonos időszak adatainál. A vágotttest ár éves alapon átlagosan 4,5%-kal nőtt, de nagy különbség volt az országonkénti árakban. Magyarországon alig nőtt az ár.

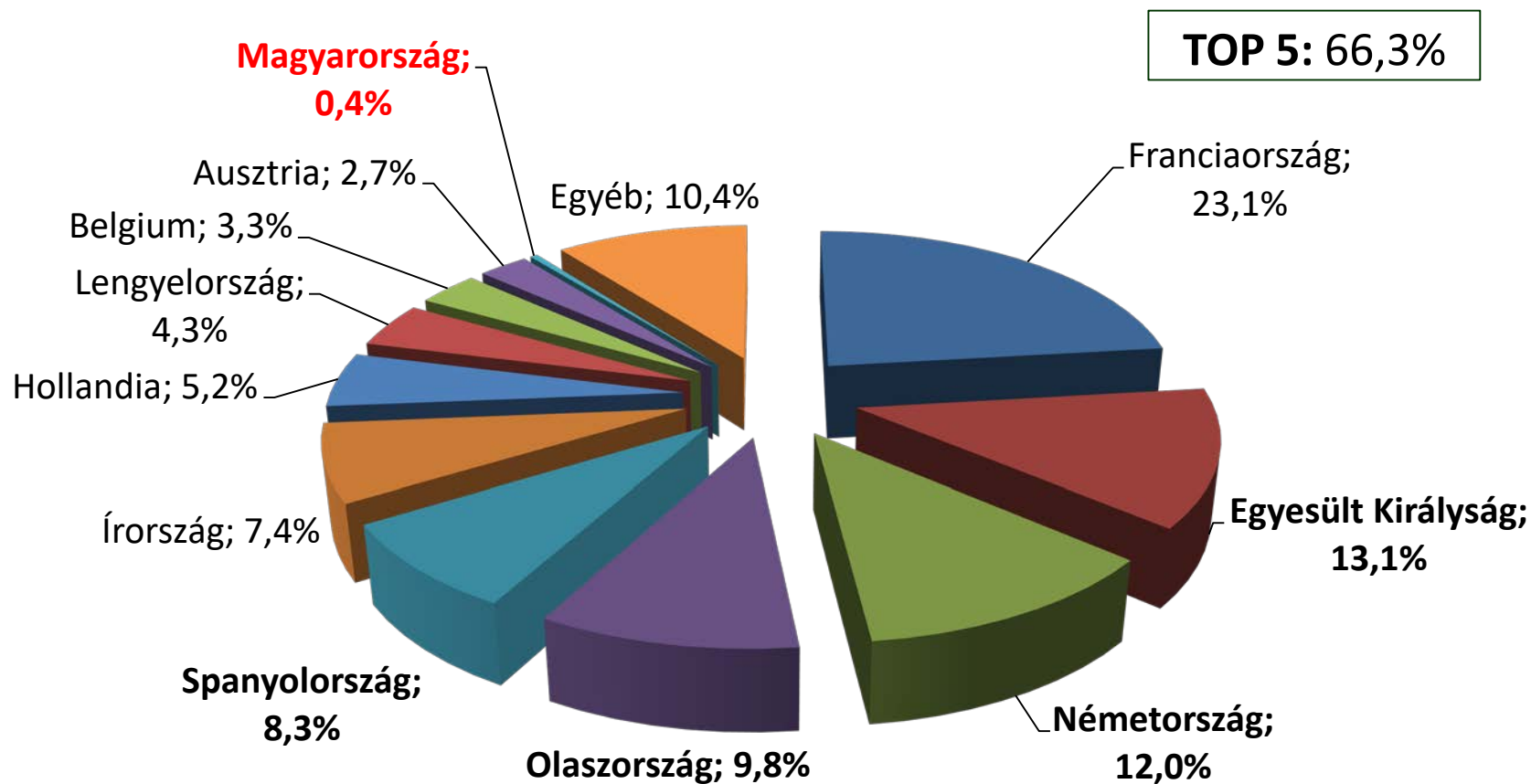
* Forrás: KSH

A szarvasmarha ágazat piaci helyzete az EU-ban II.

- **Az EU 2017-es marhahús termelése 7,9 millió tonna (+0,1%) körül várható és ez közel 100% önellátási szintet jelent.**
- **2017 első felében az EU a legnagyobb mennyiségben Hongkongba, Törökországba, Israelbe és Libanonba exportált marhahúst.**
- **Ugyanebben az időszakban Brazíliából Uruguayból, Argentínából és az USA-ból származott az EU legtöbb marhahús importja.** Ugyanakkor Brazíliából a húsbotrány következtében tavaly óta **1/3-val csökkent az EU-ba irányuló export.**
- **A világpiacon jelenleg az EU marhahúsárai a legmagasabbak – 383,10 Euro/100 kg** - utána Uruguay (URY) 329,23 Euro/100 kg, Ausztrália 326,23 Euro/100 kg, Új-Zéland 315,92 Euro/100 kg és az USA 303,64 Euro/100 kg. Az argentin és a brazil árak jóval 300 Euro/100 kg alatt vannak.
- **Az EU-15 régi tagállamában az egy főre jutó átlag marhahús fogyasztás 12,7 kg volt, míg az EU-13 új tagállamában ez 3,6 kg/fő hús fogyasztást jelentett.** 2017-re és az előrejelzések szerint 2018-ra is az új tagállamokban enyhe 3,8 kg/fő-re vonatkozó marhahús fogyasztás növekedés várható.

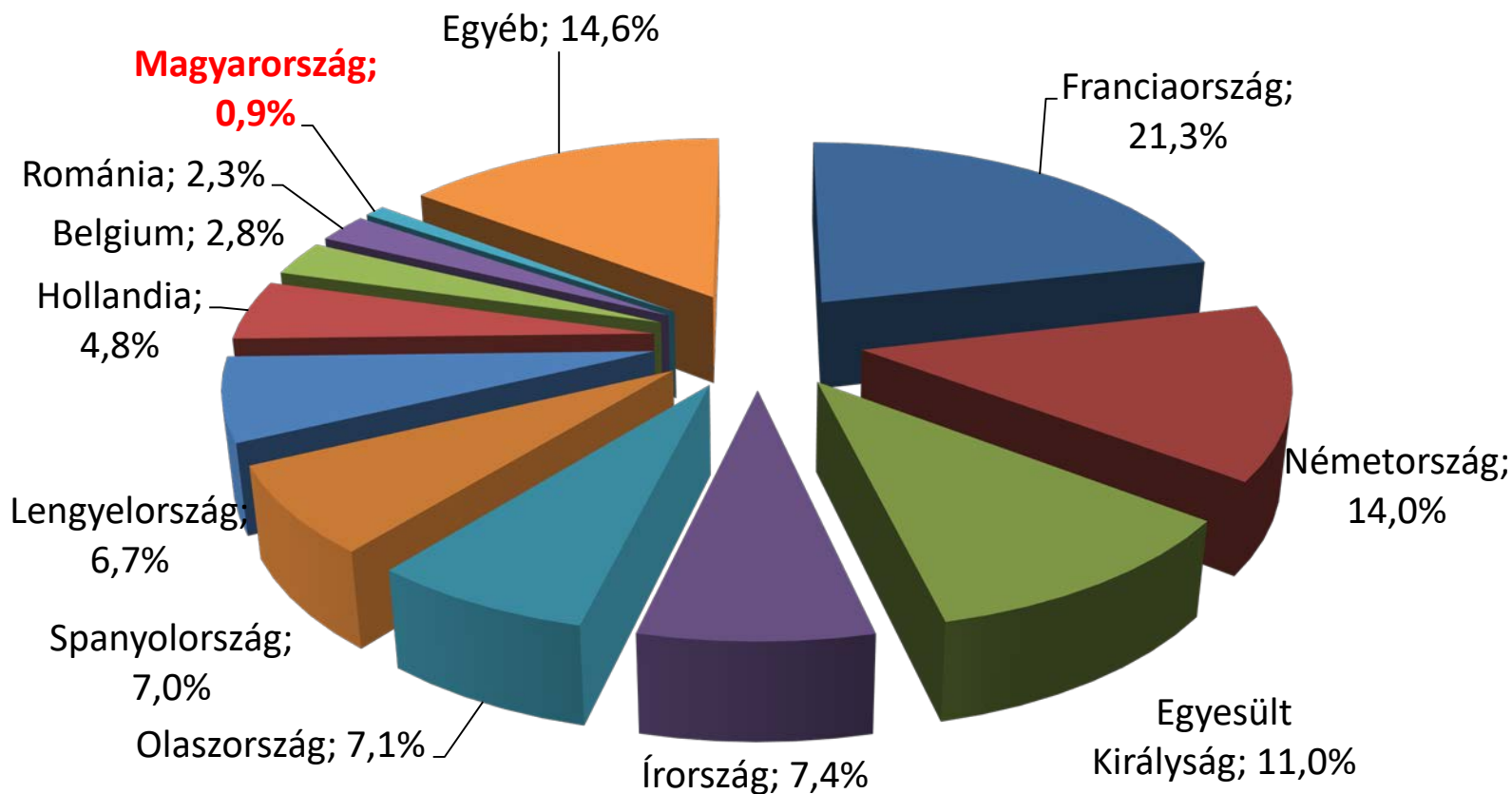
Az EU vágómarha termelésének megoszlása értékben, 2016-ban (%)

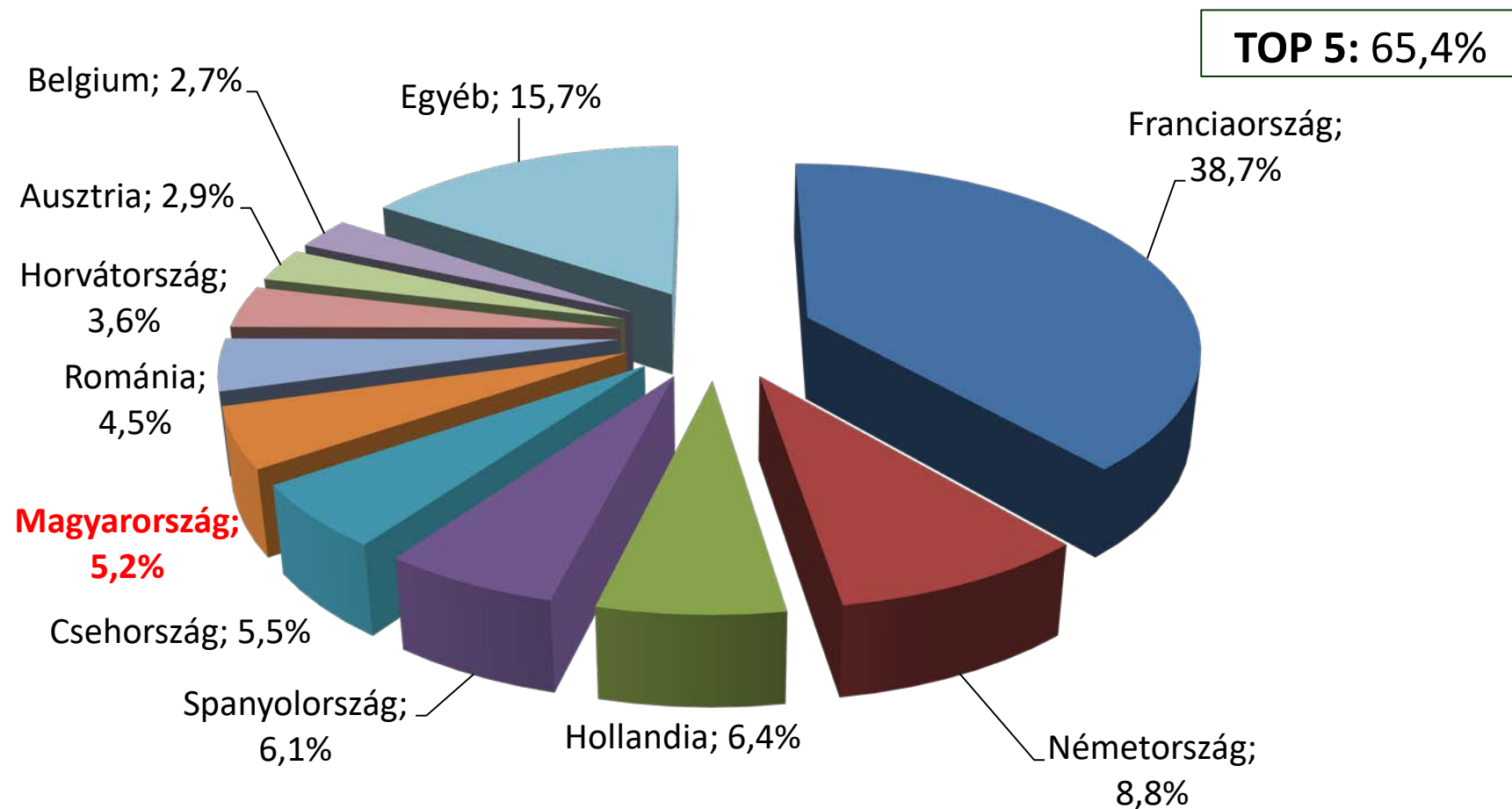
Az EU szarvasmarha állományának megoszlása 2016-ban (%)

TOP 5: 60,9%

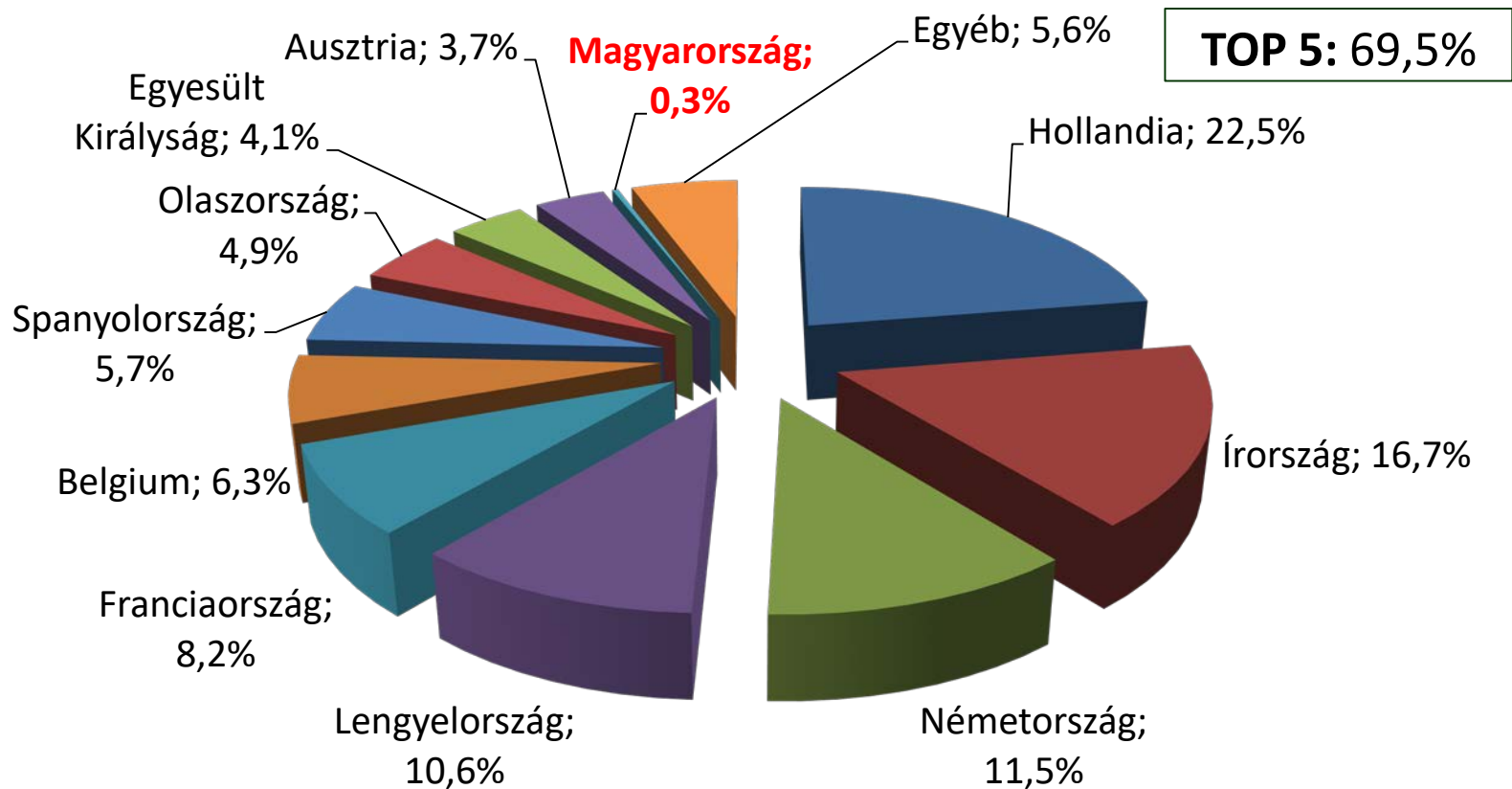

Az EU tagországok élő szarvasmarha kivitelének (EU-n belüli és kívüli) megoszlása 2016-ban

Az EU tagországok marhahús kivitelének (EU-n belüli és kívüli) megoszlása 2016-ban

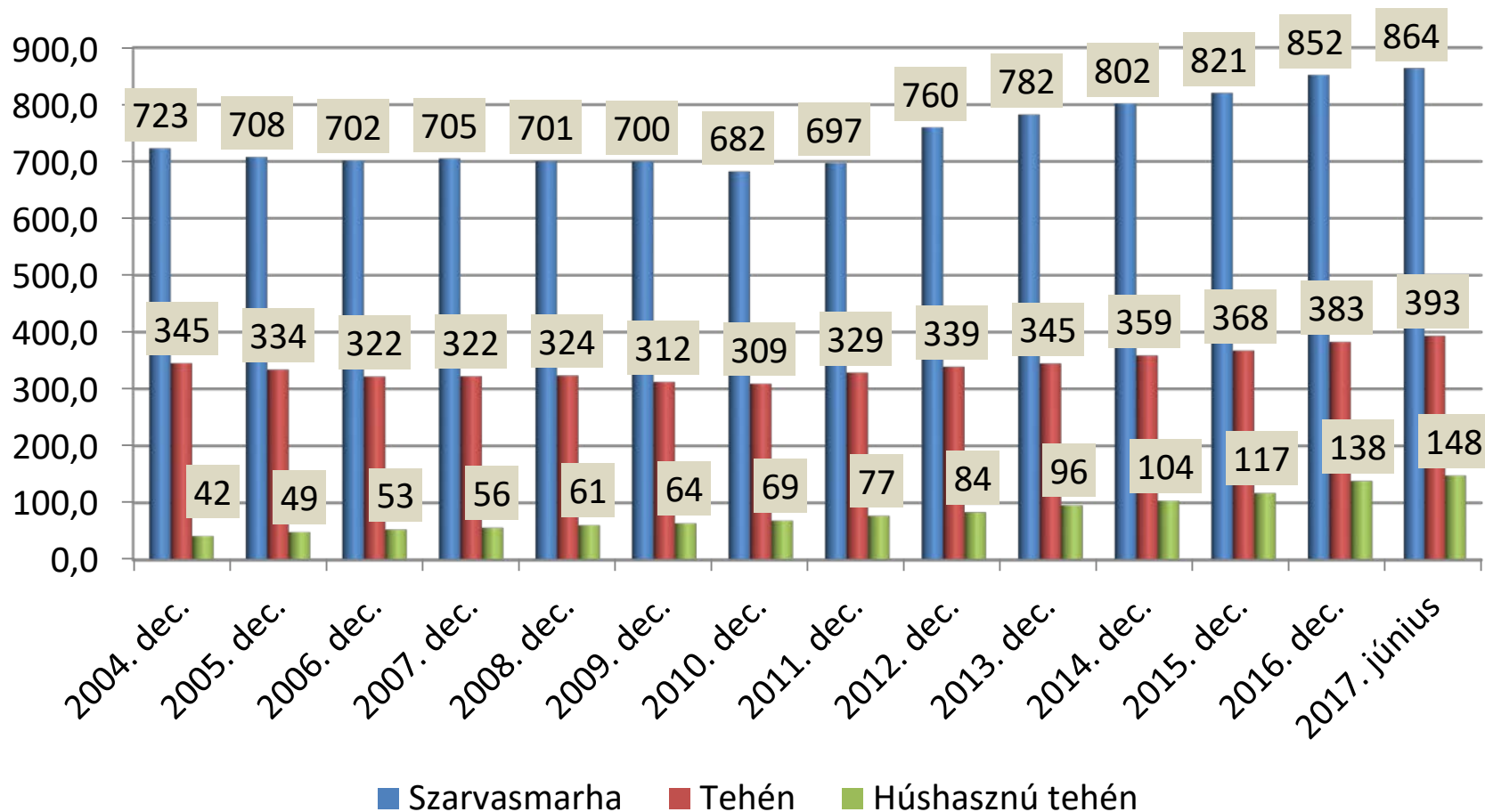

A szarvasmarha ágazat helye a magyar mezőgazdaságban

- A vágómarha kibocsátás 2016-ban **86,7 milliárd** forint volt, a mezőgazdaság kibocsátásának 3,3 az állattenyésztés kibocsátásának 10 százaléka.
- A kibocsátás folyó áras értéke egy év alatt **0,9%-kal növekedett**, mivel a volumen 7,0%-os növekedése meghaladta az árak 5,7%-os csökkenését

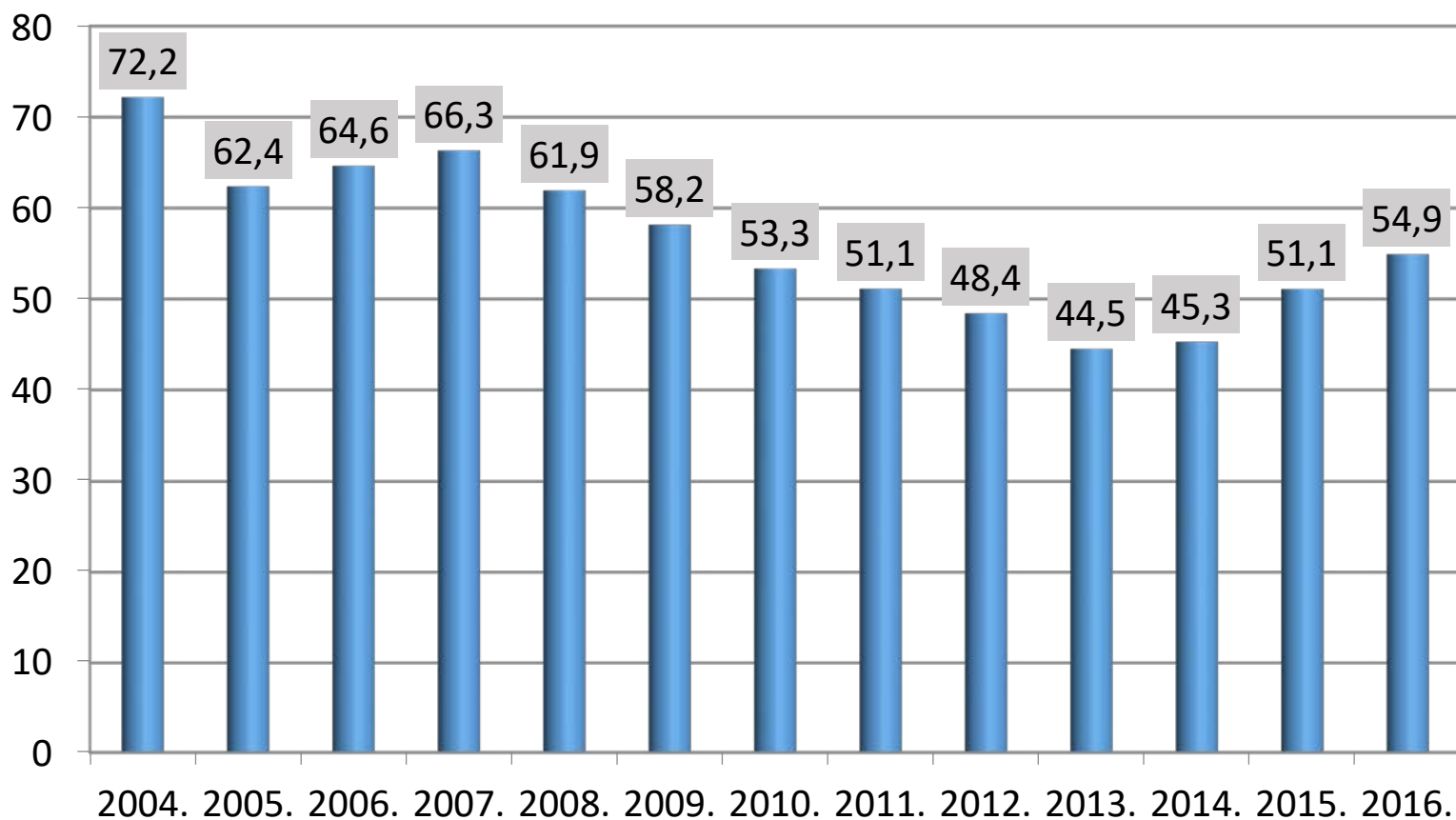

A szarvasmarha állomány alakulása hazánkban (ezer db)

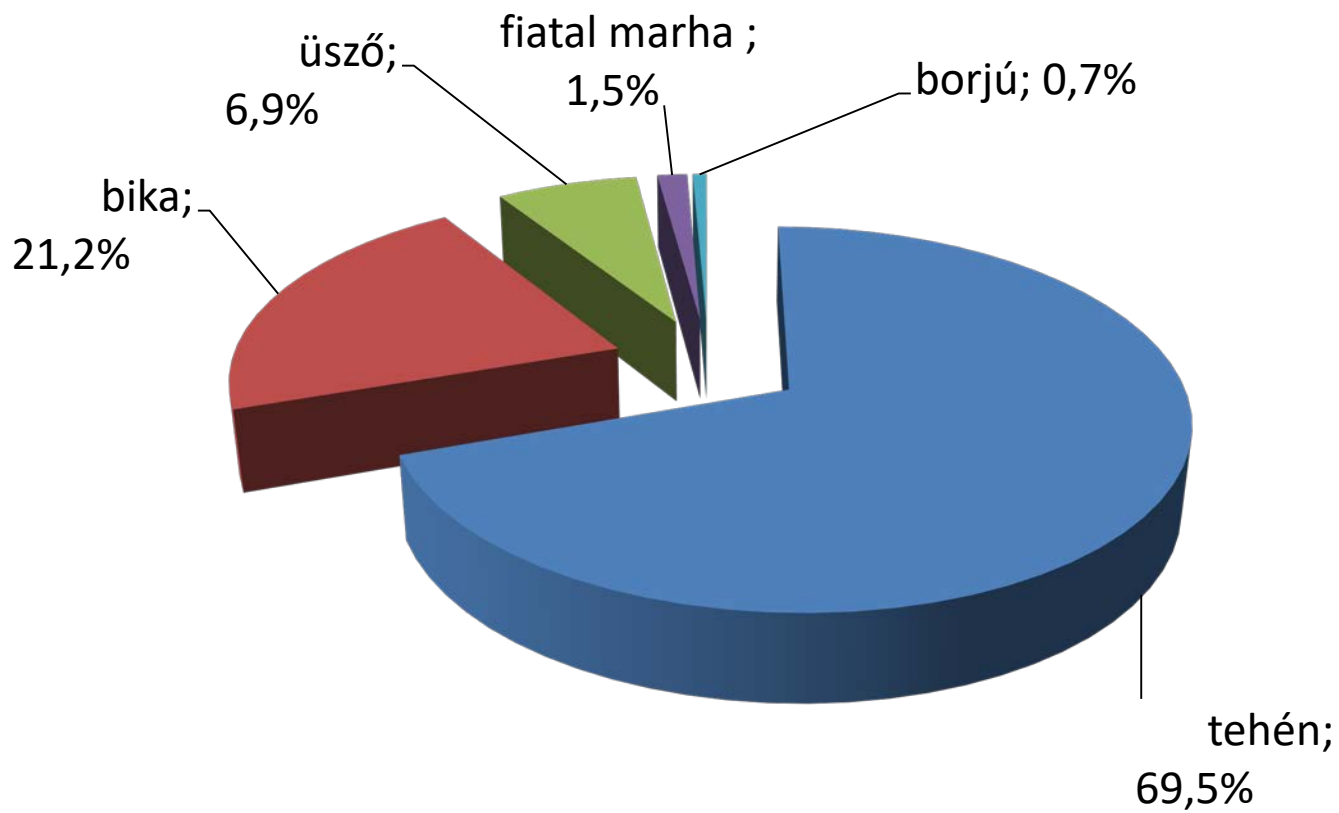

A hazai vágóhidak szarvasmarha vágásának alakulása (ezer tonna)

A hazai vágóhidak szarvasmarha vágásának megoszlása 2016-ban

Szarvasmarha vágások a hazai vágóhidakon 2016-ban

Megnevezés	2016.			Különbség élősúlyban az előző év azonos időszakához viszonyítva	
	Darab	Élősúly	Vágósúly		
				tonna	
Szarvasmarha összesen	108 340	54 913	28 067	3 832	108
– ebből: borjú	2 454	374	193	-50	88
fiatal marha	3 275	807	425	-11	99
bika	24 328	11 654	6 140	254	102
üsző	8 273	3 806	2 006	294	108
tehén	69 782	38 181	19 258	3 258	109

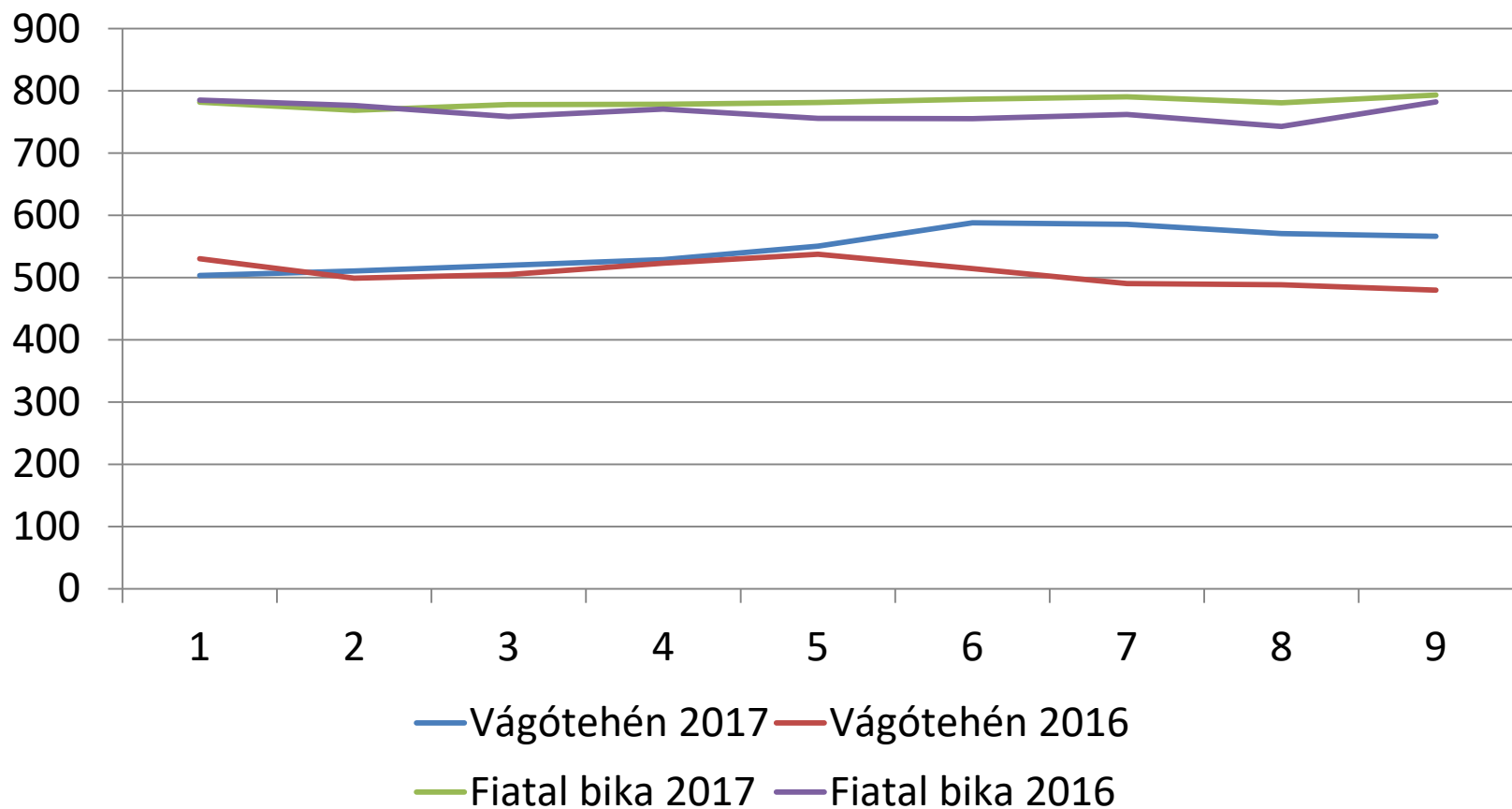

Szarvasmarha vágások a hazai vágóhidakon 2017. január-augusztusban

Megnevezés	2017. január-augusztus			Különbség élősúlyban az előző év azonos időszakához viszonyítva	
	Darab	Élősúly	Vágósúly		
				tonna	
Szarvasmarha összesen	66 563	33 892	17 347	-1 796	95
– ebből: borjú	1 025	162	85	-33	83
fiatal marha	1 975	505	254	-37	93
bika	14 371	6 835	3 608	-849	89
üsző	5 557	2 576	1 368	124	105
tehén	43 518	23 769	12 011	-986	96

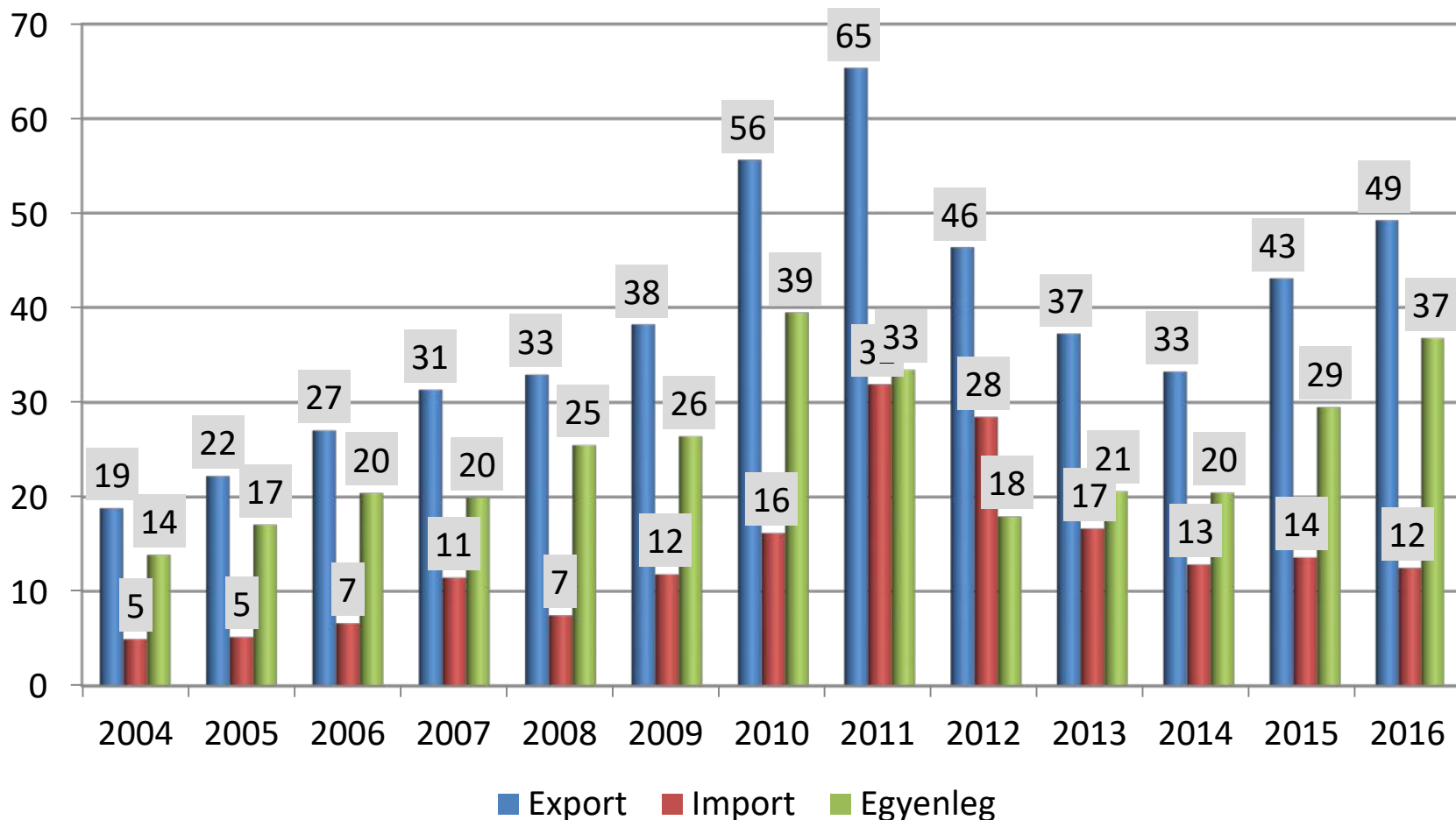

A fiatal bika és a vágótehén termelői ára hasított melegsúlyban (Ft/kg)

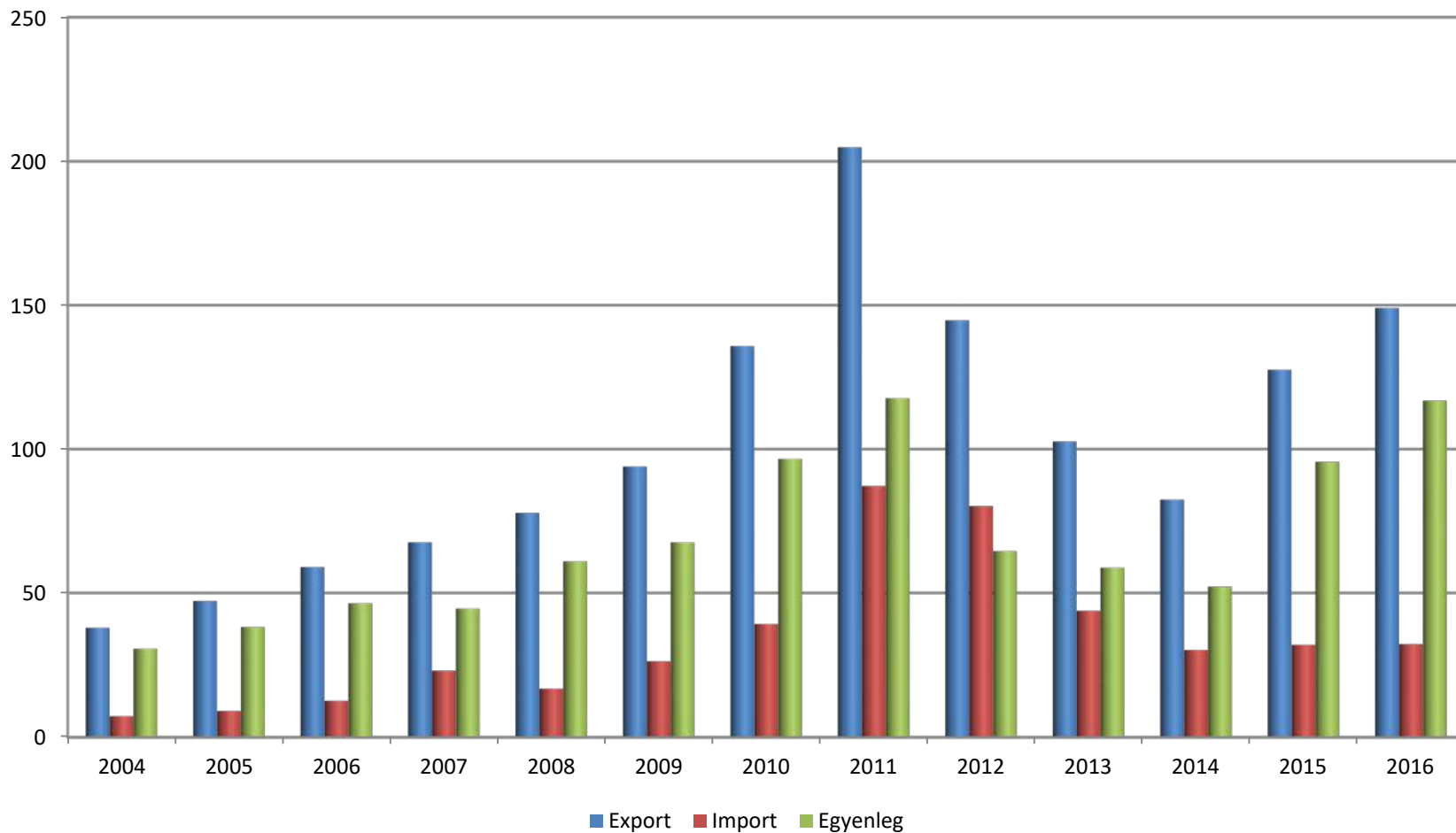

Az élő marha külkereskedelem alakulása (ezer tonna)

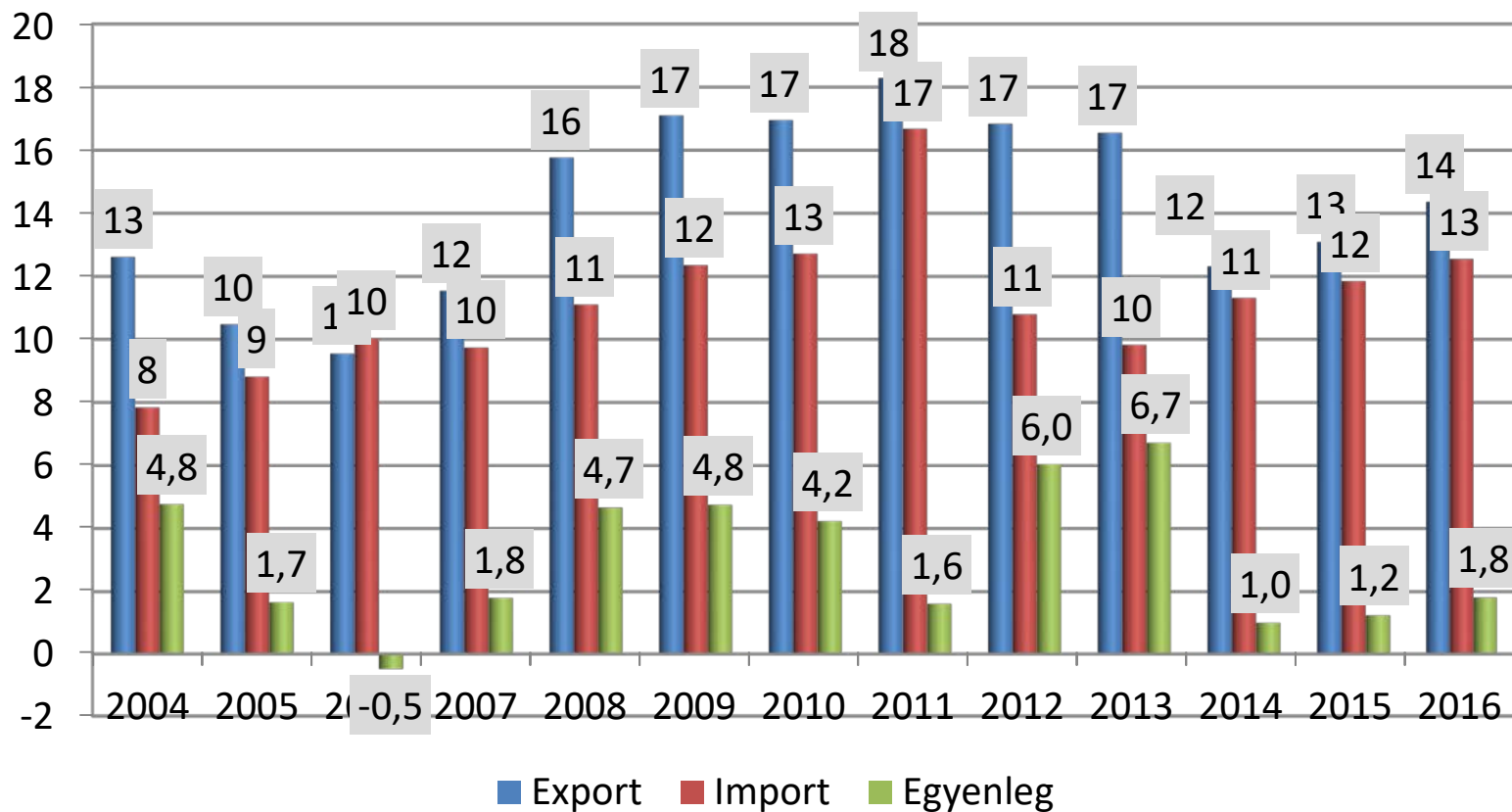

Az élő marha külkereskedelem alakulása (millió euró)

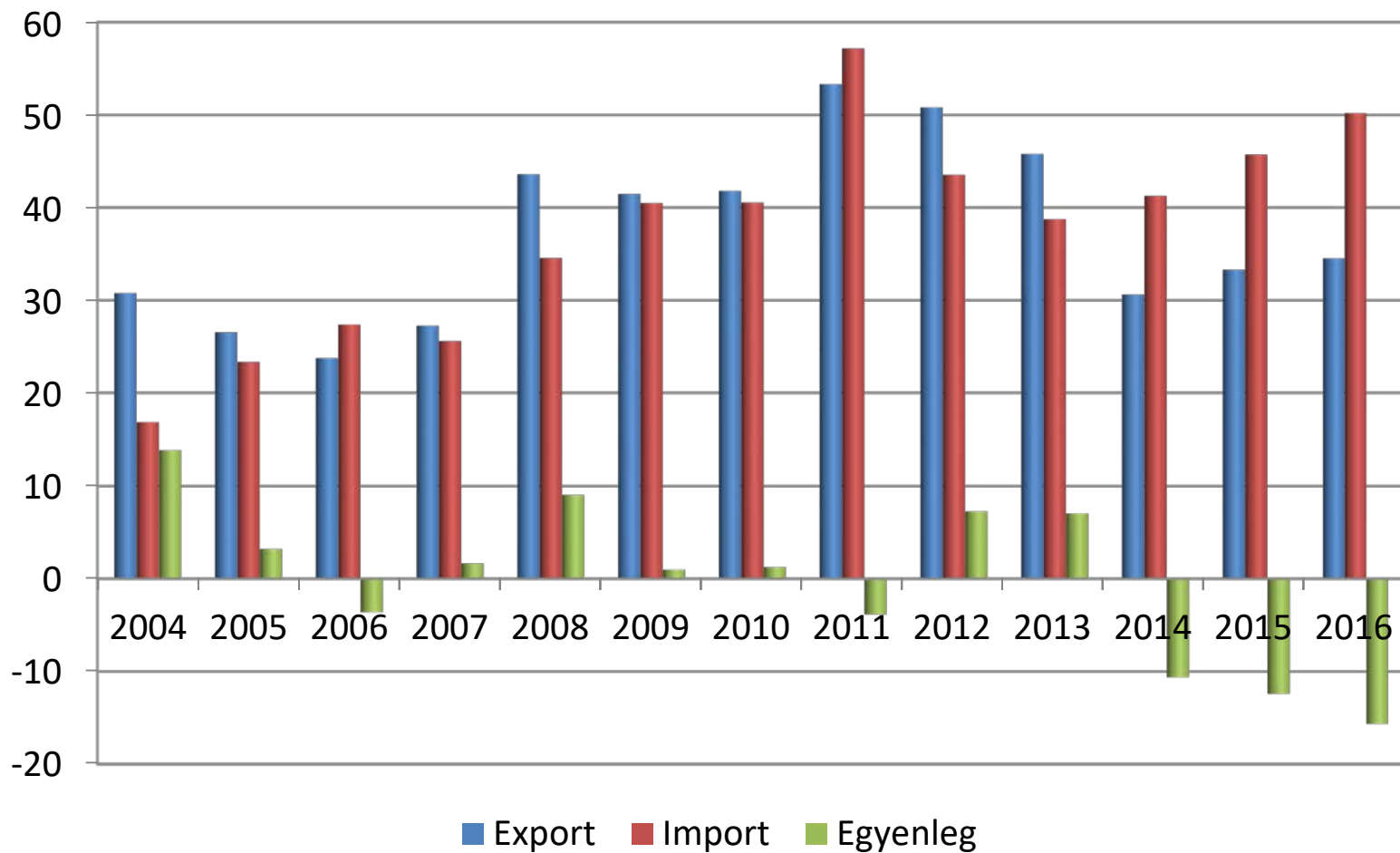

A marhahús külkereskedelem alakulása (ezer tonna)

A marhahús külkereskedelem alakulása (millió euró)

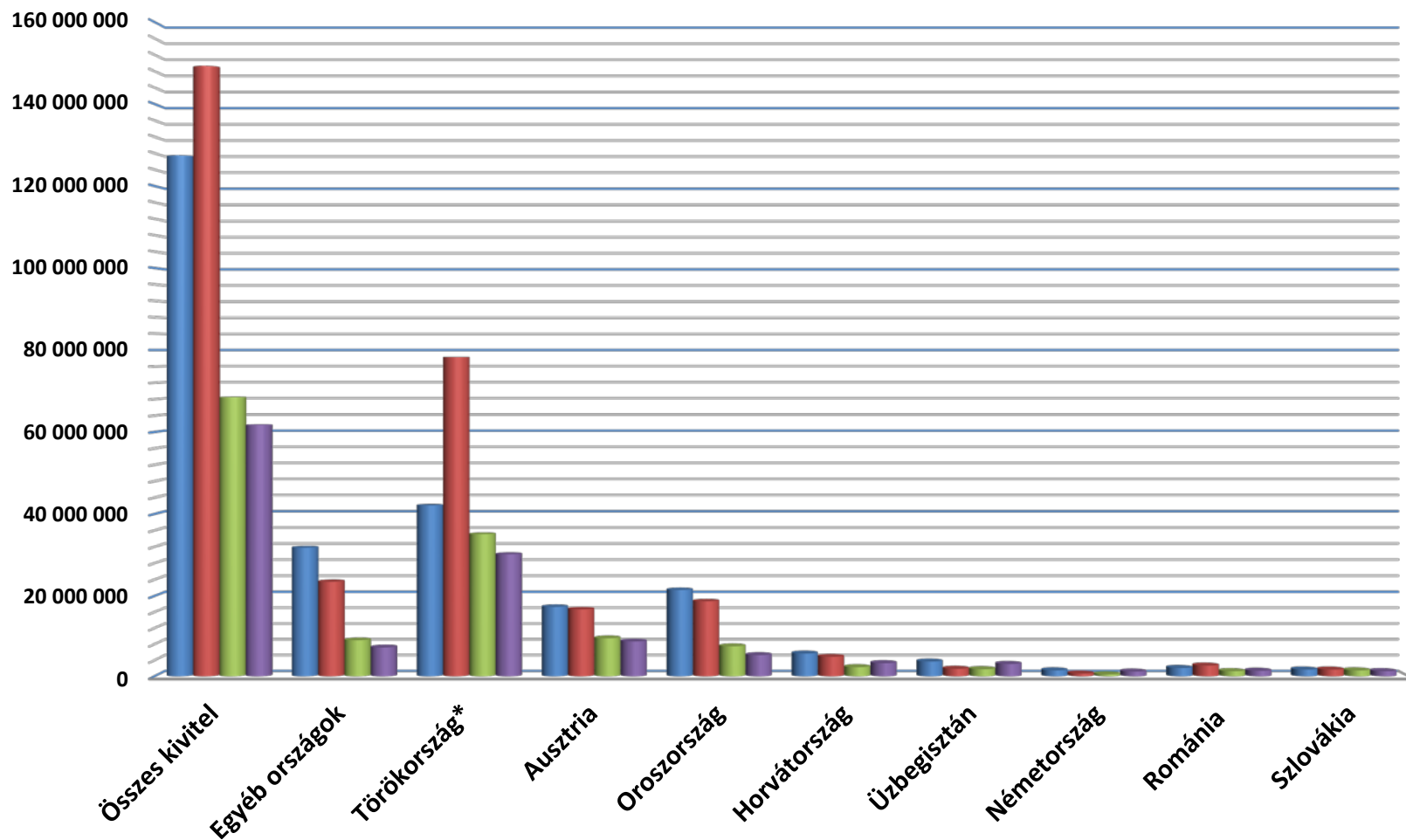
Az élő szarvasmarha kivitel legfontosabb célországai

Megnevezés	2015	2016	2016. I-VI.	2017. I-VI.	2017-2016
	Millió euró				
Törökország* (kéknyelv betegség miatti korlátozás feloldása)	42,1	78,3*	35,1	30,2	-4,9
Ausztria	17,3	16,7	9,5	8,7	-0,8
Oroszország	21,5	18,7	7,5	5,3	-2,2
Horvátország	5,7	4,9	2,3	3,3	1
Üzbegisztán	3,7	1,9	1,8	3,1	1,3
Németország	1,5	0,7	0,5	1,2	0,7
Románia	2,1	2,7	1,3	1,4	0,1
Szlovákia	1,7	1,7	1,5	1,3	-0,2
Egyéb országok	31,8	23,5	9	7,2	-1,8
Összes kivitel	127,5	149,3	68,5	61,7	-6,8

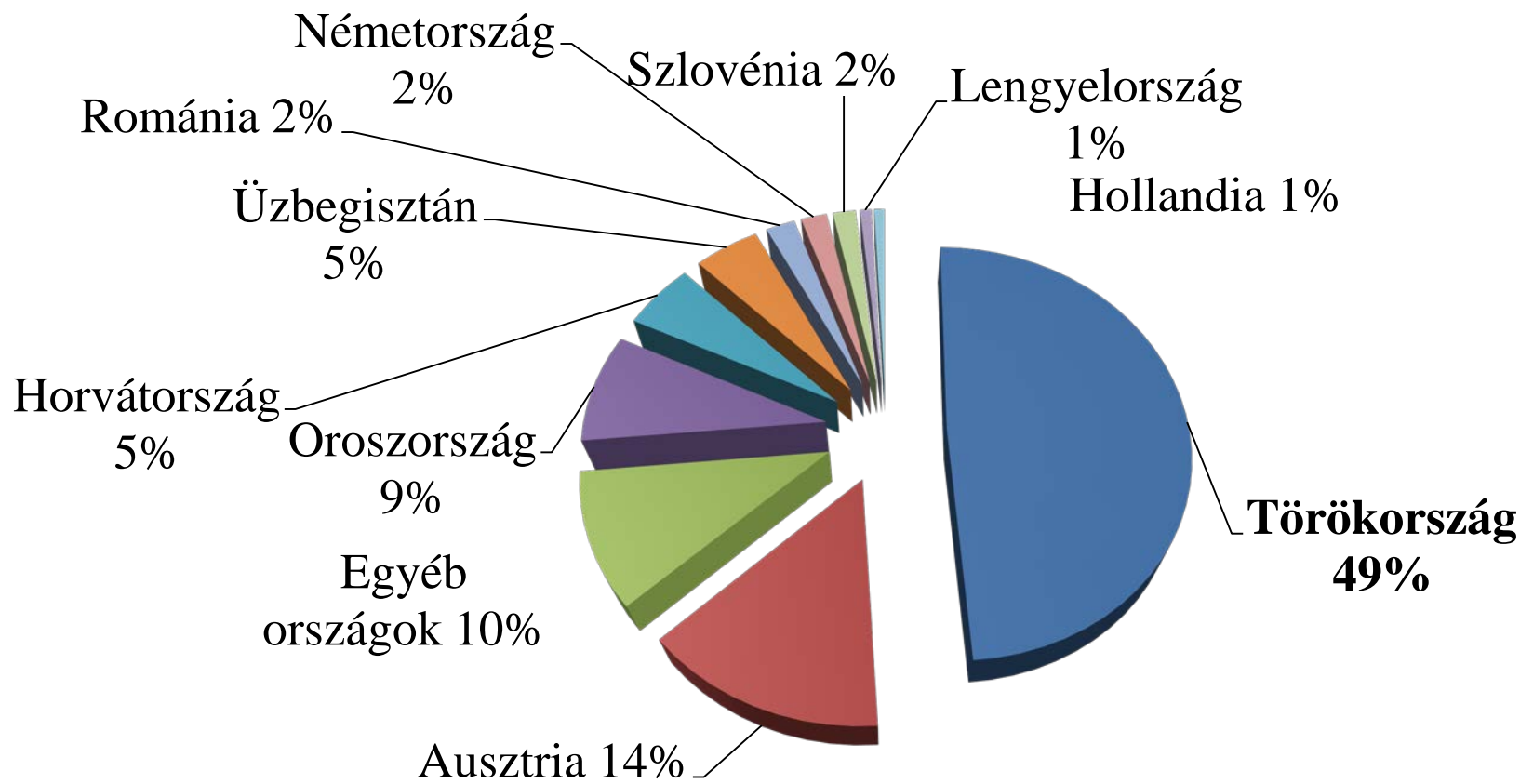
Az élő szarvasmarha kivitelének értéke (euróban)

■ 2015 ■ 2016 ■ 2016. I. félév ■ 2017. I.félév

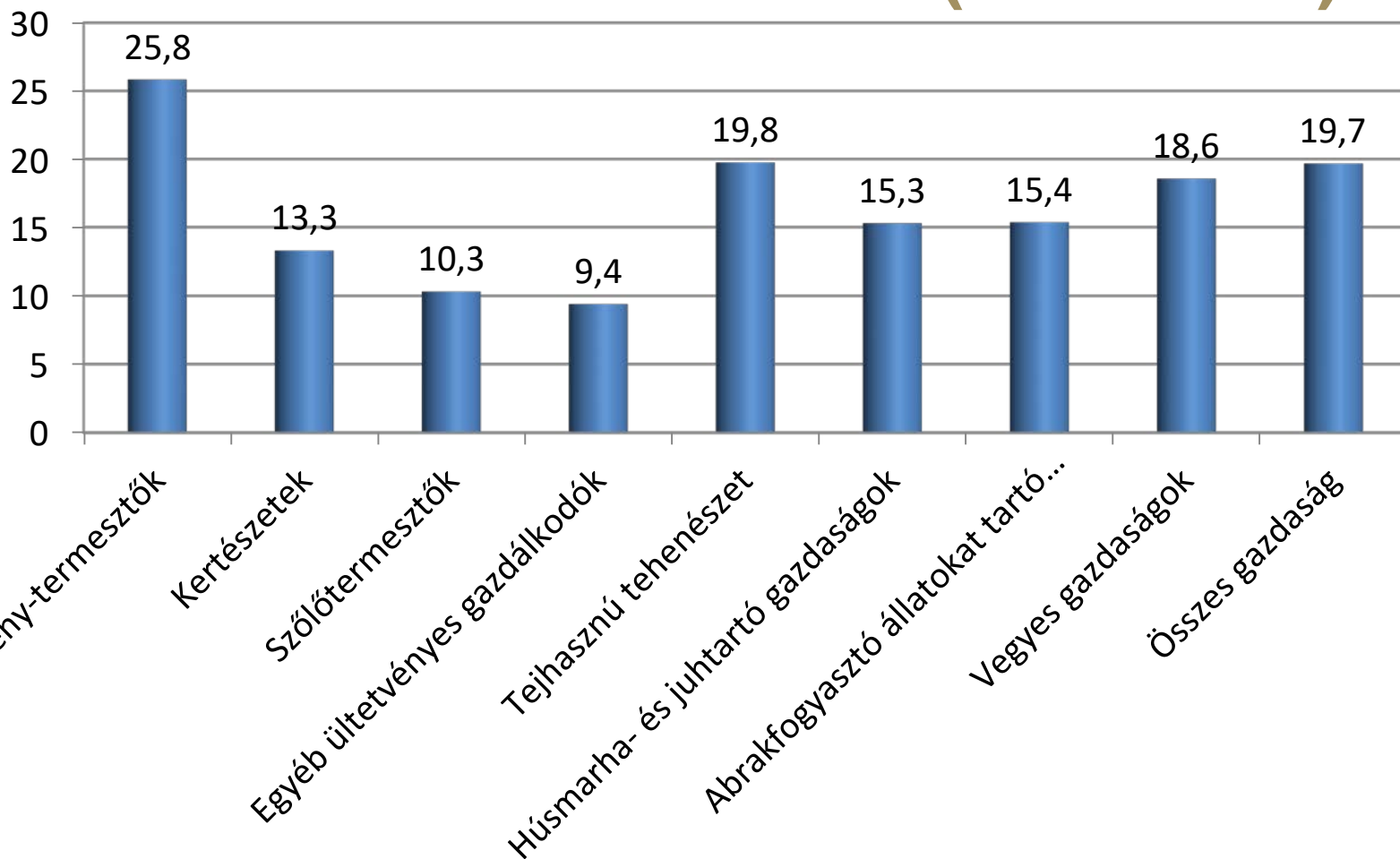

Az élő szarvasmarha kivitel legfontosabb célországainak részesedése a magyar exportból 2017. I. félévében

Éves munkaerőegységre jutó nettó hozzáadott érték 2013-2015 (euró/ÉME)

A támogatási rendszer alakulása 2015-2020

Az agrár és vidékfejlesztési támogatások jelenlegi rendszere Magyarországon

- **Közös Agrárpolitika I. pillér** (8,9 milliárd euró)
 - közvetlen támogatások (uniós forrás) (FM)
 - piaci intézkedések (uniós forrás) (FM)
 - **Közös Agrárpolitika II. pillér** (4,1 milliárd euró)
 - vidékfejlesztés (uniós és nemzeti forrás)
(Miniszterelnökség)
- + **Nemzeti támogatási jogcímek** (nemzeti forrás)
(FM, NGM)

Területalapú támogatás (2017. évi kérelmek)

- Összes alaptámogatást (SAPS) igénylő: 172 159 termelő
- Igényelt alaptámogatás (SAPS) jogosult területe: 4,9 millió ha
- Alaptámogatás (SAPS) keretösszege: ~ 224 milliárd forint

Egyes jogcímek várható* értéke

Jogcím megnevezése	euró	forint, (tervezési árfolyam: 310,67 Ft/EUR)
Alaptámogatás (SAPS)	145,7	45 871
Zöldítés	81,2	25 204
Alaptámogatás+zöldítés	226,9	70 475
Fiatalközvetítés támogatása	67,9	21 094

* A kérelmezett adatok alapján készült modellszámítás során becsült érték. A Kincstár ellenőrzése alapján az összegek változhatnak.

Termeléshez kötött támogatások várható értékei* (2017. évi kérelmek tükrében)

Megnevezés	Várható fajlagos támogatás	Keret
	forint, 310,67 Ft/EUR	Millió forint
Anyajuh	7 480	6 821,4
Anyatehén	45 513	10 852,3
Hízottbika	18 224	1 395,2
Tejhasznú tehén	102 612	21 394,6
Szemes fehérjetakarmány	51 435	4 172,6
Szálas fehérjetakarmány	23 428	4 172,6

* A kérelmezett adatok alapján készült modellszámítás során becsült érték. A Kincstár ellenőrzése alapján az összegek változhatnak.

2016. évi kérelmezések eredménye – termeléshez kötött támogatások

Megnevezés	Anyatehén	Tejhasznú- tehén	Hízottbika
Kérelemszám, db	9 733	3 069	6 121
Jóváhagyott kérelmek, db	7 001	2 781	5 958
Jóváhagyottak aránya, %	72%	91%	97%
Kérelmezett egyedek száma összesen , db	230 819	207 916	82 223
Jóváhagyott egyedek száma összesen , db	88 442	201 046	44 137
Jóváhagyottak aránya, %	38%	97%	54%

2017. évi kérelemszámok

Jogcím megnevezése	Kérelmek száma, db*	Kérelmezett állatok száma, egyed*
Anyatehén	9 568	238 442
Hízottbika	5 661	76 561
Tejhasznú tehén	3 243	208500

*Egységes kérelem beadás alapján, visszavonások nélkül

2017. évi kifizetések – Közvetlen támogatások

Megnevezés	Előleg várható maximális összege (65%) (Ft)
SAPS**	29 816
Zöldítés**	16 383
SAPS+Zöldítés	46 199
Fiatal gazda**	13 711
Termeléshez kötött támogatások	
Anyajuhtartás támogatása**	4 862
Hízottbika-tartás támogatása**	11 845
Tejhasznú tehéntartás támogatása**	66 698
Anyatehéntartás támogatása	29 584
Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	33 433
Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	15 228

*: Az igényelt területek, illetve állatállomány alapján kalkulálva. Az ellenőrzések során szükségszerűen kieső igénylések miatt a végkifizetés a jelzett összeget kismértékben meg fogja haladni.

** : A jelölt jogcímenek várható előlegfizetés, a többi jogcímen részfizetés lehetséges az ellenőrzésektől függően.

Nemzeti támogatások

2016. évi kérelmezések eredménye – átmeneti nemzeti támogatások

Megnevezés	hízottbikartartás támogatása **	tejtámogatás **	anyatehéntartás támogatása,	Extenzifikációs szarvasmarha támogatás**
Kérelemszám, db	0*	0*	7 883	0*
Jóváhagyott kérelmek, db	7 013	4 489	0	1 875
Kérelmezett egyedek száma összesen , db	0*	0*	224 649	0*
Jóváhagyott egyedek száma összesen , db	94 979	1 848 089 844	117 000	77 172

* termeléstől elválasztott ÁNT támogatások esetében nincs kérelem

** végfizetés nem történt, a kérelemszámok a részfizetésben részesültek alapján kerültek megadásra

Átmeneti nemzeti támogatások tervezett keretei és fajlagos összegei - 2017

ÁNT jogcím	Maximális fajlagos támogatás €/egyed , €/kg	Tényleges fajlagos támogatás Ft/egyed Ft/kg	Tényleges boríték millió Ft
Húsmarha - term. elválasztott	126,91	30 000	2 938,9
Anyatehén - term. kötött	77,18	23 979	2 805,5
Szarvasmarha extenzifikációs támogatás - term. elválasztott	117,42	30 000	2 307,1
Tejtámogatás - term. elválasztott	0,0189	5,87	10 941,5

2017. évi kifizetések - ÁNT

	Fajlagos összege (Ft)	Előleg fajlagos összege (Ft)	Előlegboríték összege (Ft)
Hízottbika (term. elvásztott)	30 000	várhatóan egy összegben	2 938 902 000 (teljes keret)
Anyatehén (term. kötött)	23 979	-	0
Szarvasmarha extenzifikációs támogatás (term. elvásztott)	30 000	várhatóan egy összegben	2 307 096 000 (teljes keret)
Tejtámogatás (term. elvásztott)	5,87	várhatóan egy összegben	10 941 471 197 (teljes keret)

Típushibák a kérelmezéseknél 1. – Anyatehén

- **Nem a jogszabályban meghatározott fajtájú egyed jelent meg a kérelemben.**
- **A termékenyítések adatbázis felé történő bejelentése sok esetben elmarad.**
- **Az állatok füléből idővel mindkét füljelző kiesik, mert azt időben nem pótolják (egy füljelző sincs az állatban – így az nem beazonosítható).**
- **Az átmeneti nemzeti támogatáshoz kapcsolódó tejértékesítési jelentéseket az állattartók hiányosan, illetve egyáltalán nem küldték be.**
- **A birtokon tartási időszak alatt kieső állatokat nem pótolják megfelelő állattal.**

Típushibák a kérelmezéseknél 2. – Hízott bika

- **Az állat tenyészetből való kikerülésének bejelentése az ENAR felé nem történik meg.**
- **A kikerülést követő vágás / export ENAR-ba történő bejelentése nem történik meg (vágóhíd / kereskedő hibájából) és ezért az állat nem lesz jogosult a támogatásra.**
- **Több esetben előfordult, hogy a kérelmezett állat még a tenyészetben volt** – a kérelmet benyújtó gazdálkodók nem megfelelően tájékoztak a támogatási feltételekről, azaz nincsenek tisztában azzal, hogy a hízottbika kérelmet az előző év április 1-je és a benyújtás éve március. 31. között levágott / exportált állatokra lehet igénybe venni.

Vidékfejlesztési Program

- **Védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának *ex situ* vagy *in vitro* megőrzése, genetikai beszűkülést megelőző tanácsadói tevékenységek támogatása** (Keretösszeg: 3,83 Mrd Ft, Támogatási kérelmek benyújtása: 2017. június 01. - július 03. és 2018. május 31. - július 02.);
- **A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának *in situ* megőrzése** (keretösszeg: 14 Mrd Ft, a felhívás lezárult);
- **Mezőgazdasági termékek értéknövelése** (felfüggesztve; 1.415 beérkezett kérelem 167,37 Mrd Ft meghirdetett keretösszegre).
- **Trágyatároló építése** (felfüggesztve, eddig 283 pályázat került támogatásra 6,153 Mrd Ft értékben).
- **Állattartó telepek korszerűsítése** (felfüggesztve)
- **Szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése**: 1.359 beérkezett kérelem 19,86 Mrd Ft meghirdetett keretösszegre; 552 pályázatot bíráltak el pozitívan, 29,6 milliárd forintba növelték a keretösszeget

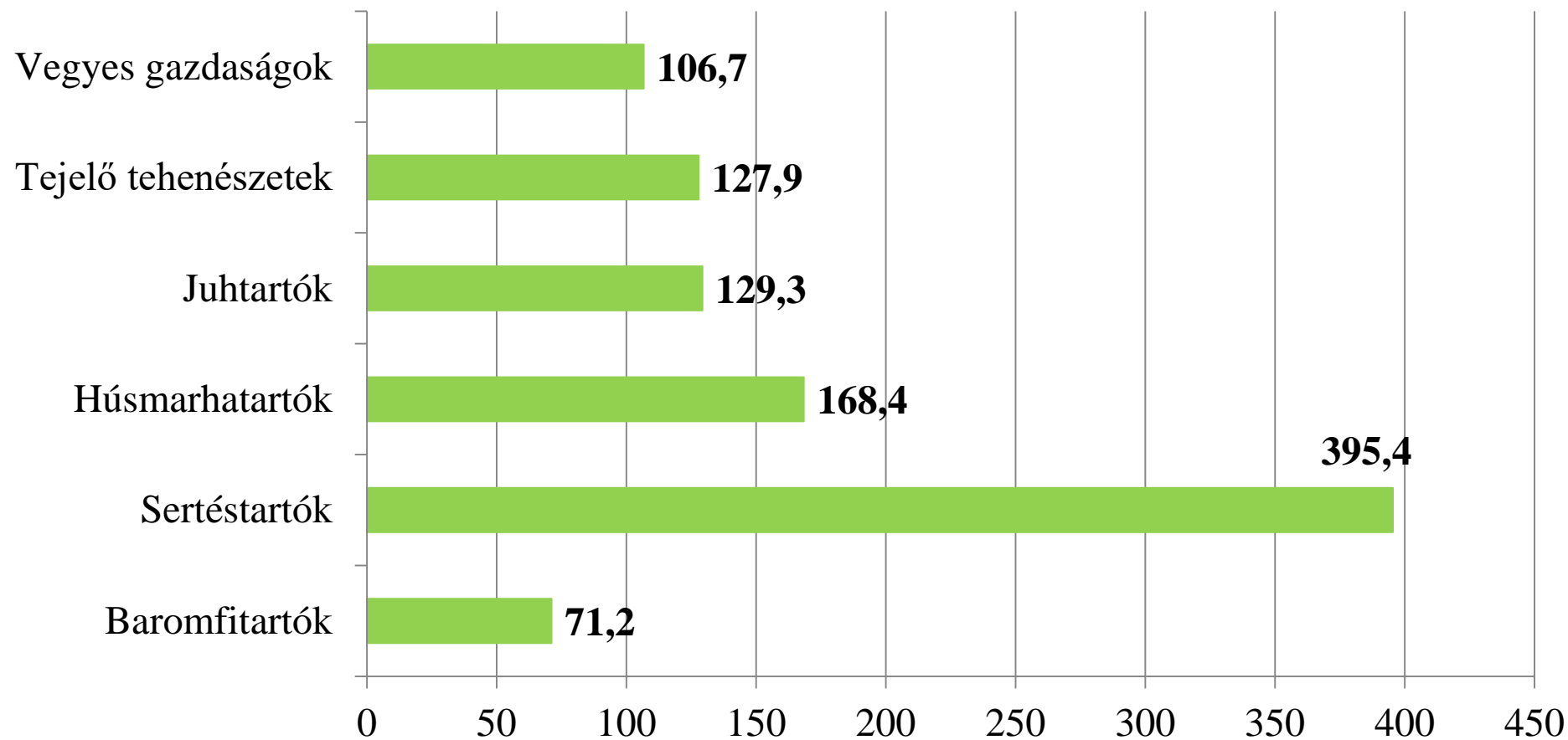

Tenyésztésszervezési támogatás

- A 2016. évi keret: 960 millió forint volt, amelyet a keretátcsoportosítással további 200 millió forinttal egészítettünk ki
- A törzskönyvezés, teljesítményvizsgálat és tenyésztérték becslés célterületekre **2017-ben 1.3 milliárd Ft** áll rendelkezésre (2010-ben 750 millió Ft)

Az agrártámogatások aránya az adózás előtti eredményből az állattenyésztésben 2011-2015 (%)

Egyéb intézkedések

Alapvető élelmiszerek ÁFA- csökkentése

2014: élő- és félsertés

2015: élő és vágott szarvasmarha, juh,
kecske

2016: sertés tőkehúsok

2017: baromfi, tojás, friss tej

2018: hal, sertés belsőség

Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel

- **Akár 3 éves futamidő, maximális hitelösszeg 50 millió Ft, a hitelösszeg 500 ezer Ft-tól 100 ezer Ft-os lépésközzel meghatározható, a lezárt üzleti évvel nem rendelkező fiatal mezőgazdasági termelők számára adható hitelösszeg pedig 15 millió Ft.**
- **A tárgyi biztosíték nélkül felvehető hitel összege 25 millió Ft.**
- **A hitelhez általános esetben az FM évi 4 százalékpontos kamattámogatást és 50%-os kezesi díj támogatást nyújt. A ténylegesen fizetendő kamat mértéke jelenleg: 0,15 %/év.**
- **2011 óta összesen mintegy 6.700 vállalkozás részesült, több mint 55,5 milliárd forint összegű kedvezményes hitelben, ebből az egyéni gazdaságok hitelei 39 Mrd Ft-ot (70%-os részarány) tettek ki.**

Mire jutottunk eddig?

Az EU tagországai közül **2010-16 között** Magyarországon nőtt a legnagyobb arányban a **szarvasmarha állomány**, ezen belül pedig a tehénállomány is.

A **tejhasznú tehénállomány** - a két éven át tartó nemzetközi tejszíni válság ellenére - 2010 és 2016 között 8 százalékkal nőtt.

A **húshasznú tehénállomány** hat év alatt a kétszeresére bővült (+98,7 százalék).

A KAP jövőjével kapcsolatos előzetes magyar álláspont fő elemei

- Alapvető, hogy az agrárpénzeket továbbra is az agrártermelők kapják.
- A rendszer gyökeres átalakítását nem tartjuk szükségesnek.
- Célunk megőrizni a 2014-2020-as Többéves Pénzügyi Keretben (MFF) az EMGA-n és az EMVA-n keresztül érkező összegeket, valamint a KAP költségvetésben képviselt részarányunkat.
- Bármely új cél KAP-ba történő beemelése csak a megfelelő források hozzárendelésével lehetséges.
- Szükséges fenntartani az erős kétpilléres KAP-ot.
- Az I. pilléren belül fenn kell tartani a termeléshez kötött támogatásokat.
- Ellenezzük az agrárpolitikák bármilyen mértékű renacionalizációját.
- Maradjon meg a két pillér közötti átcsoportosítás lehetősége.

**A szövetségesek keresése, valamint az érdekek egyeztetése elkezdődött
(pl. a V4 kibővített formájában, valamint a balti tagállamok).**

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

